

GŁOS TOMASZOWSKI

ORGAN WK i ŁK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II (V)

ŁÓDŹ, WTOREK 6 GRUDNIA 1949 ROKU.

Nr 335 (1259)

„Pakt atlantycki” i jego kulisy

Sukces pracy górników polskich

Meldunek do Prezydenta RP

o przedterminowym wykonaniu planów

WARSZAWA (PAP) — Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Bolesław Bierut, otrzymał od Zarządu Głównego Związku Zawodowego Górników następującą depeszę: Zarząd Główny ZZG składa meldunek przewodniczącemu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, że w dniu 2. XII. 1949 r. wykonały plan

Spółdzielnia produkcyjna im. Marszałka Rokossowskiego

RZESZÓW (PAP) — Chłopi gromady Niechobrz, powiat rzeszowski, wyrażając swoją radość z powodu zjednoczenia ruchu ludowego na platformie sojuszu robotniczo-chłopskiego, uchwalili założyć spółdzielnię pro

Piękny czyn z P Z P B Nr 7

ZALOGA „BAWEŁNIANEJ SIÓDEMKI” godnie uczy 70 rocznicę urodzin Towarzystwa JÓZEFA STALINA

Gdy tylko w prasie ukazała się zapowiedź, że 21 grudnia br. masy pracujące świata obchodzą 70-lecie urodzin Wielkiego Wodza obozu pokoju i demokracji, gdy pojawiły się wiadomości o pierwszych zobowiązaniach podejmowanych przez załogi fabryczne celem uczczenia tej podniosłej rocznicy, w PZPB Nr 7 zapanowało wielkie poruszenie, szczególnie wśród uczestniczących w konkursach zespołów najwyższej jakości.

W sekretariacie Rady Zakładowej zasiadli przy stole tow. tow. Balcerzak, Kobzanowa, Wiśniewska i Biłska. Pochyliły się głowy nad wykresem, przedstawiającym osiągnięcia ich zespołów w ciągu ostatnich dwóch miesięcy.

Przemówienie wicepremiera tow. Minca na str. 2-giej

Chińska Republika Ludowa ostrzega przed udzielaniem schronienia kuomintangowcom

PEKIN (PAP). — Jak już donosiliśmy, Minister Spraw Zagranicznych Chińskiej Republiki Ludowej Czu - En - Lai przesłał następujące pismo przedstawicielom dyplomatycznym wszystkich rządów znajdujących się na terytorium Chin: „Chińska Armia Ludowa wyzwala obecnie południowe i południowo - zachodnie obszary Chin i zbliża się z każdym dniem do południowo - zachodnich granic kraju. W tej sytuacji reakcyjna szajka kuomintangowska z Czang - Kai - Sze-klem na czele zamierza znaleźć schronienie dla resztek swych wojsk w Indochinach i innych państwach, leżących na południowy - zachód od Chin. W krajach tych kuomintangowcy zamierzają ustanowić swe bazy, by usiłować powrócić ewentualnie do władzy w Chinach. Centralny Rząd Chińskiej Republiki Ludowej zastrzega sobie

Posiedzenie Prezydium CRZZ

WARSZAWA (PAP) — W ostatnich dniach odbyło się posiedzenie Prezydium Centralnej Rady Związków Zawodowych z udziałem przewodniczącego CRZZ, Aleksandra Zawadzkiego. Tematem obrad były zagadnienia oszczędnościowe i sprawy organizacyjne. Analizując dotychczasowy przebieg realizacji zadań planowego oszczędzania, Prezydium CRZZ oceniło inicjatywę tow. Walaszczyka i Hajduckich Zakładów Hutniczych, jako nową, ważną formę współzawodnictwa pracy i postanowiło zalecić wszystkim związkom zawodowym, aby formy te jak najszersze popularyzowały i rozpowszechniały.

— O ile można będzie poprawić uzyskiwane przez nas wyniki, aby w ten sposób uczcić 70-rocznicę urodzin Wielkiego Wodza? Po naradzie z przewodniczącym Rady i z referentem współzawodnictwa, po krótkim zebraniu z członkami zespołów, przewodnicy orzekli jednomyślnie: Podnieśmy jakość naszej produkcji o 3 procent, pokażemy, że można jeszcze zwiększyć ilość ekstry, którą osiągamy obecnie.

Na arkuszu papieru składają swe podpisy tow. Balcerzak, który zobowiązuje się wraz z swym zespołem wyprodukować do 21 b. m. 53,4 proc. ekstry, tow. Wiśniewska — 75,5 proc., tow. Kobzanowa — 70,1 proc., tow. Biłska — 77,4 proc. ekstry.

Meldunki o wykonaniu planów!

PZPB w Pabianicach

Dnia 2 grudnia o godzinie 12,30 Państwowe Zakłady Przemysłu Bawełnianego w Pabianicach wykonały plan roczny produkcji na rok 1949. Wykonany został również z nadwyżką plan oszczędnościowy, który Dyrekcja określiła na 290.030.750 złotych, a załoga podniosła do 365.960.750 złotych. Plan ten wykonany został przed terminem w 108,2 proc. Po wykonaniu Planu Trzyletniego jest to drugi wspaniały sukces PZPB w Pabianicach.

Zakłady Przemysłu Drzewnego

Dnia 30 listopada br. Warszawsko - Łódzkie Zakłady Przemysłu Drzewnego, zakład Nr 4, filia Nr 3 wykonały roczny plan produkcji na 10 dni przed terminem.

Jeszcze bardziej wzmożemy wysiłki i zbudujemy Socjalizm w Polsce

Przemówienie premiera Józefa Cyrankiewicza wygłoszone z okazji „Dnia Górnika” w kopalni „Karol”

DRODZY GÓRNICY! Jest dla nas wszystkich szczególnie przyjemnością, być gośćmi na kopalni, na przodującej kopalni, która pierwsza wykonała plan i może wspólnie z wami obchodzić gorące święto, święto czołowego oddziału klasy robotniczej, jakim są nasi polscy górnicy. Wasze święto w tym roku zbiega się z wykonaniem 3-letniego planu odbudowy. Górnicy polscy z dumą mogą powiedzieć o sobie, że ich praca, ich zwycięstwa w walce o zwiększenie wydajności były bardzo ważnym czynnikiem tego 3-letniego okresu odbudowy Polski. Można powiedzieć, że sukcesy i zwycięstwa w walce o sukcesie i zwycięstwie 3-letniego planu odbudowy. Wyrazem pełnego zrozumienia wa

Brutalne postępowanie władz francuskich nie uchroni szpiegów od słusznej kary

Nota Ambasady Polskiej w Paryżu do francuskiego MSZ

WARSZAWA (PAP) — W odpowiedzi na otrzymaną ostatnio notę francuskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ambasada Polska w Paryżu wystosowała do francuskiego MSZ notę, treści następującej: Rząd Polski nie zamierza kontynuować polemiki metodami narzuconymi przez rząd francuski, uważając, że ludzie potraktowanie obywateli francuskich w Polsce stanowi drugorzędny odpowiedź wobec ujawnionych metod, zastosowanych przez władze francuskie wobec Polaków, metod, nie mających precedensu w historii stosunków międzynarodowych. W tych warunkach Ambasada Polska zmuszona jest ograniczyć się jedynie do przedstawienia Ministerstwu Spraw Zagranicznych zasadnego poglądu Rządu Polskiego na całokształt spraw, które były przedmiotem not wymienionych ostatnio między obu rządami. 1. Deportacje Polaków z Francji dokonane ostatnio przez władze francuskie, oraz dalsze aresztowania obywateli polskich nie opierały się ani nie opierają się na jakichkolwiek faktach. Przeciwnie, wszystko, co względem nich zostało wysunięte, ma charakter ogólników i zwykłych oszczerstw, których władze francuskie nie usiłowały nawet w najmniejszym stopniu uzasadnić. 2. Zgodnie z obowiązującym w Polsce ustawodawstwem, którego stosowanie w tego rodzaju wypadkach przewidziane zostało w polsko-

Porażka anglosaskich handlarzy ludźmi Komisja Społeczna ONZ uchwaliła konwencję o walce z handlem żywym towarem

FLUSHING MEADOWS (PAP) — Zgromadzenie Generalne ONZ przeprowadziło dyskusję i głosowanie nad opracowanym przez komisję społeczną projektem konwencji o walce z handlem żywym towarem i prostytucją. Zarówno w komisji, jak i na Plenum Zgromadzenia — przedstawiciele USA, Anglii i Francji usiłowali osłabić projekt konwencji przez wnie sienie szeregu poprawek, które dalyby możliwość zachowania silnie rozwiniętej w tych krajach prostytucji. Przedstawiciel Związku Radzieckiego oświadczył, że wprowadzenie konwencji ta nie ma żadnego znaczenia praktycznego dla ZSRR, w którym prostytucja nie istnieje i zlikwidowana została warunki społeczne, mogące ją zrodzić — niemniej jednak ZSRR, mając na względzie konieczność walki z tym zjawiskiem, charakterystycznym dla krajów kapitalistycznych — zgłaszał zawsze akces do międzynarodowych konwencji w sprawie handlu żywym towarem i prostytucji. Dlatego i obecnie — powiadził delegat radziecki — ZSRR nie opiera projekt unifikujący istniejące dotąd konwencje i porozumienia w tym przedmiocie i będzie głosował za projektem znajdującym się na porządku obrad konwencji. Zarazem delegat radziecki zapowiedział głosowanie przeciwko poprawkom angielskim, które stwarzają furtkę dla dalszego zachowania prostytucji i zmierzają do osłabienia walki z nią. Przeciwno poprawkom angielskim przemawiali również przedstawiciele Ukrainy, Polski, Pakistanu, Egiptu i Indii. Następnie przystąpiono do głosowania nad całością projektu konwencji. Za projektem głosowało 85 państw, przeciwko — 2 państwa, zaś 15 wstrzymało się od głosowania.

(Dalszy ciąg na str. 2-e!)

Węgiel fundamentem budownictwa socjalistycznego w Polsce

Mechanizacja kopalń - usprawni i ułatwi pracę górnika

Przemówienie wicepremiera tow. H. Minea wygłoszone na Akademii Górniczej w Sosnowcu w dniu 4 grudnia r. b.

Towarzysze Górnicy!
Dzisiejsze święto górnicze święcimy w warunkach specjalnych, w warunkach, które nadają temu świętu jeszcze większe niż zazwyczaj znaczenie.

Jakie okoliczności składają się na to?

Przede wszystkim i głównie fakt, że jesteśmy w przededniu zakończenia jednego okresu naszego rozwoju gospodarczego — Trzyletniego Planu Odbudowy i że jesteśmy jednocześnie w przededniu wkraczania w drugi okres naszego rozwoju gospodarczego, w okres Planu Sześcioletniego, PLANU ZBUDOWANIA PODSTAWY SOCJALIZMU W POLSCE.

Gospodarka w Polsce jako całość i przemysł polski jako całość, już Trzyletni Plan Odbudowy wykonały zwycięsko i przedterminowo. Można z całą pewnością stwierdzić, opierając się na pomyślnych danych o wykonaniu planu listopadowego, że w najbliższym czasie i przemysł węglowy, jako całość, przedterminowo i zwycięsko wykona Plan Trzyletni. Plan Trzyletni, który na górnictwo nałożył najbardziej trudne, najbardziej ciężkie i najbardziej skomplikowane zadania.

Wykonanie Planu Trzyletniego, które oznaczało odbudowę kopalni i uruchomienie ich w takim zakresie, żeby znacznie przekroczyć produkcję przedwojenną, było zadaniem trudnym i śmiącym. Jeszcze trudniejszym i jeszcze śmielszym zadaniem

Wielka Karta Górnicza

Parę słów o Karcie.

Myślby się ten, kto by sądził, że Karta Górnicza, ten wielki zbiór górniczych praw i przywilejów przyszła nam, przyszła w sposób oderwany i nie związany z całym poprzednim okresem, z okresem naszej pracy po wyzwoleniu, a szczególnie z okresem Planu Trzyletniego. Tak nie jest! Jest przeciwnie: — Karta Górnicza

Zarobki górnicze

Kiedy rozpoczynał się Plan Trzyletni, przeciętny zarobek górnika razem z ówczesną reglamentowaną aprowizacją wyniósł dla zatrudnionych pod ziemią 4.800 zł, obecnie, kiedy kończymy Plan Trzyletni, wynosi on 27.300 zł. Dla zatrudnionych na powierzchni analogiczne liczby wynoszą 6.800 zł i 19.300 zł.

Górnictwo w sanacyjnej Polsce

Ale zagadnienie zarobków nie wyczerpuje sprawy. Zapominamy często my, którzyśmy długo żyli w okresie sanacyjnej, faszystowskiej Polski i młodzi, którzy nie zdążyli długo żyć w tym ciemnym i trudnym okresie — zapominamy — powiadam — często jak to był okres, a trzeba nie tracić z oczu, z pamięci, jak te rzeczy wtedy wyglądały.

W 1932 r. na zapisanych wówczas 93.100 robotników kopalni węglowych przypadło około 26.000 oficjalnie zarejestrowanych bezrobotnych. Co piąty górnik był bezrobotnym rejestrowanym.

A jak pracowali ci, co nie byli zarejestrowani jako bezrobotni?

W 1932 roku na jednego zapisanego wypadło przeciętnie 63 dni roboty — świetność i turnusy, — i wypadło na jednego zatrudnionego przeciętnie tylko 220 dni pracy. Tak

Bicz bezrobocia nie istnieje u nas

Co wynika z tych danych?
Wynika z tych danych, że straszliwy bicz, którym było bezrobocie dla klasy robotniczej, nie istnieje u nas.

W całym okresie po pierwszej wojnie światowej budowano przez całe 20 lat tylko parę tysięcy izb, a te, które budowano, budowano z reguły prymitywnie, z największym lekceważeniem ludzkich potrzeb. My w ciągu tych krótkich lat zbudowaliśmy od nowa, względnie odbudowaliśmy całkowicie, już 12 tysięcy mieszkań i mamy zamiar w ciągu Planu Sześcioletniego, kosztem 43,5 miliarda zł, wybudować nowych 140 tysięcy izb.

Należy, towarzysze, pamiętać o tym, że od chwili wyzwolenia zostało wydane ponad miliard zł na wybudowanie i uruchomienie urzędów, będących zupełną rzadkością w górnictwie przed wojną, jak stacje opieki nad matką i dzieckiem, przedszkola, kolonie, świetlice, żłobki, ogródki jordanowskie. W Planie Sześcioletnim przewidujemy dalszy rozwój tych urzędów, na co się przeznaczają wielkie sumy.

Należy, towarzysze, pamiętać, że wielkie sumy zostały wydane na Trzyletniego zostały wydane na bieżące utrzymanie urzędów socjal-

nych, jest wykonanie Planu Sześcioletniego. Trzeba w wyniku wykonania tego planu osiągnąć 100 milionów ton wydobycia rocznego. Trzeba zbudować szereg nowych kopalń i szeroki szereg nowych poziomów. Trzeba zmechanizować wydobycie i załadunek, trzeba znacznie wzmocnić, znacznie podnieść wydajność.

Co jest potrzebne, żeby wykonać te wielkie, te trudne, te śmiałe zadania?

Potrzebni są ludzie i potrzebna jest technika!

Bez dostatecznej ilości dobrze zorganizowanych, dobrze wykształconych, dobrze znających swój zawód, mocno kochających swój zawód, świadomych i ofiarnych ludzi, nie ma wykonania Planu Sześcioletniego, tak jak nie ma wykonania Planu Sześcioletniego bez stalego unowocześniania naszych metod wydobycia, bez systematycznie rosnącej na naszych zakładach pracy nowoczesnej, potężnej techniki.

Ludzie i technika, technika i ludzie — oto dwa podstawowe elementy, niezbędne dla zwycięskiego wykonania Sześcioletniego Planu. Dlatego ludziom i technice, technice i ludziom przemysłu węglowego poświęcono dwie doniośle uchwały, powzięte przez Radę Ministrów w dniu 30 listopada br., w przeddzień naszego górniczego święta: pierwsza — którą już wszyscy dzisiaj nazywają Kartą, dotyczy ludzi — druga dotyczy techniki górniczej.

przyszła jako logiczny wynik naszych osiągnięć w Planie Trzyletnim, jako ich logiczne rozwinięcie i uwienczenie.

Zobaczmy, jak zmieniła się sytuacja górników w okresie Planu Trzyletniego. Porównajmy ją z sytuacją przedwojenną, przyjrzyjmy się faktom i ustalmy na niewzruszonej bazie tych faktów naszą linię rozwoju.

Co wynika z tych liczb?

Z tych liczb wynika, że w okresie Planu Trzyletniego podniosły się niemal trzykrotnie zarobki i że jednocześnie w realnej płacy został przekroczony poziom przedwojennych zarobków.

było przeciętnie, a na wielu kopalniach (i my to wszyscy pamiętamy) w tych latach pracowano po dwa — trzy dni w tygodniu i niejedyn górnik był wówczas szczęśliwy, gdy miał w miesiącu 13 lub 15 dniówek. Wprawdzie potem nastąpiła poprawa, ale jakim kosztem? Stało się to kosztem zwolnienia z pracy dalszych 14.000 robotników i stan robotników kopalni z 93.000 w roku 1932 spadł do 79.000 w roku 1938.

W parze z bezrobociem szła i emigracja. Od 1927 roku do 1938 roku emigrowało z kraju na stałe, nie licząc sezonowej emigracji, ponad 50.000 osób, które podały jako swój główny zawod, zawod górniczy.

A jak wiadomo, po wyzwoleniu powróciło do kraju 40.000 górników i ich rodzin i w tej chwili w naszym gospodarstwie węglowym pracuje już 14.000 reemigrantów.

nych, na akcje kulturalno-oświatową, na sport i na wczasy i że w Planie Sześcioletnim przewidziane jest dalsze wzmocnienie tych wydatków.

Należy, towarzysze, pamiętać, że w okresie po wyzwoleniu została przeprowadzona zasadnicza reforma, polegająca na całkowitym przeniesieniu ciężaru składek ubezpieczeniowych na kopalnie i że oznacza to w okrągłych sumach około 8 miliardów zł rocznie, które inaczej musiałyby być zapłacone na ubezpieczenie przez pracowników.

Należy jeszcze pamiętać, że zamiast 15 czy 20 groszy płaconych przed wojną jako dodatek rodzinny, zostały wprowadzone wysokie zasiłki rodzinne i że z tego tylko źródła w ciągu 1950 r. dochody górnicze wyniosą około 9 miliardów zł.

W ciężkich i trudnych latach po wyzwoleniu, w latach, kiedy trzeba było odbudowywać zniszczony kraj, kiedy na początku nie starczało chleba, kiedy leżały w ruinach fabryki, kiedy wybito nam inwentarz na wsł, w tych ciężkich latach, realizując Plan 3-letni, zmieniliśmy radykalnie położenie i był materialny górnik. I teraz w rezultacie 3-letniego Planu, jako logiczne rozwinięcie dotychczasowej linii, jako jej uwienczenie przychodzi Karta Górnicza.

3) przynosi ona polepszenie warunków urlopu,

4) przynosi ona wysokie odznaczenia państwowe, przynosi ona dla najbardziej zasłużonych honorowy tytuł zasłużonego górnika Polski Ludowej,

5) przynosi ona mundury i stopnie górnicze dlatego, że potrzebne są mundury i stopnie temu wielkiemu zdyscyplinowanemu wojsku, które w trudzie i wśród niebezpieczeństw ujarzma przyrodę i wyzdiera jej bezcenny skarb tak bardzo niezbędny dla przemysłu — tego przemysłu chleba — polski węgiel.

Nie ulega wątpliwości, że Karta Górnicza, logiczne zakończenie i uwienczenie dotychczasowego rozwoju, stanowi mocną podwalinę, na której rosnąć i krzepnąć będą, na której szczęśliwiej i pełniej żyć będą ludzie górniczy, ludzie, którzy są podstawowym elementem zwycięstwa w 6-letnim Planie.

Taki i nie inny jest sens Karty Górniczej, uchwalonej przez Rząd w dniu 30 listopada br., w przededniu zakoń-

Walka o unowocześnienie pracy górnika

Jest rzeczą jasną, że Rząd, który przejął w imieniu narodu kopalnie, Rząd, który nie boi się kryzysu zbytu i perturbacji gospodarczych, anarchii kapitalistycznej i związanych z nią wstrząsów, od pierwszych chwil rozpoczął intensywne, mocne inwestowanie w kopalniach. Już w r. 1945, w tym roku, w którym toczyła się jeszcze wojna, inwestycje wyniosły 56 groszy przedwojennych na tonę, tzn. więcej, niż w roku 1936. W 1946 roku inwestycje wyniosły już 1 zł 3 grosze na tonę, a w 1949 r. wyniosły 2,5 zł przedwojennych na tonę. Tak rozwijają się inwestycje w przemysle węglowym w okresie po zwolnieniu w porównaniu z okresem przedwojennym, z okresem kapitalistycznej anarchii.

Zastosujemy w naszym górnictwie wynalazki radzieckie

Polegać ono będzie na trzech podstawowych czynnikach: na mechanizacji — po pierwsze, na elektryfikacji — po drugie, na ulepszeniu wentylacji — po trzecie. Będą zmechanizowane zarówno roboty przygotowawcze w kamieniu i węgla, jak również roboty eksploatacyjne na filarach i ścianach. Na robotach kamiennych będą używane ciężkie wiertarki, głębokość otworów będzie powiększona, powiększone będą ładunki zakładane w jeden otwór. Roboty w węglowych chodnikach będą mechanizowane przy pomocy wiertarek i ładowarek węglowych przewoźnych, na własnym osłoniowym podwoziu. Jeżeli chodzi o ślany, to z ogólnej ilości 500 ścian, w 1955 r. na 220 ścianach pracować będą kombajny, mechanizujące całkowicie wręb, urobek i ładowanie.

Mechanizacja kopalni będzie przeprowadzana na bazie elektryfikacji, a zwłaszcza elektryfikacji dołu. Dołowe napędy pneumatyczne będą pozostawione tylko w kopalniach ślanych gazowych, pozostałe kopalnie stopniowo przejdą na napędy elektryczne gazoszczelne. Wiele naszych kopalni cierpi na brak powietrza, na złe systemy wentylacji. Zostało ustalone, że norma powietrza na górnika pracującego pod ziemią musi być znacznie podwyższona i że w tym celu będą przebudowane i rozszerzone chodniki wentylacyjne, będą przeprowadzane w planie technicznym szczegółowe schematy wentylacyjne, będą

zwiększone w 6-letnim Planie Budowy Fundamentów Socjalizmu w Polsce.

Drugą podstawową uchwałą, przyjętą przez rząd dotyczy zagadnień głównie technicznych, dotyczy środków zabezpieczających przemysłowi węglowemu wykonanie jego planu wydobycia i planu inwestycji.

Przed wojną w polskim przemyśle węglowym inwestowano mało. Kryzys zbytu, perturbacje gospodarcze, anarchia kapitalistyczna, brak perspektywy rozwojowej — wszystko to wpłynęło na mały rozmiar i na mały strumień inwestycji.

Inwestycje w ostatnich 11 latach przed drugą wojną wahały się od 30 do 82 groszy na tonę wydobycia i osiągnęły najwyższy punkt w r. 1936, a mianowicie 30 groszy na tonę. Dlatego nawet rządowa komisja ankieta musiała stwierdzić „opłakany stan techniczny kopalni”.

Po tym wszystkim przyszła okupacja, okupacja z jej rabunkową eksploatacją, z jej niemaszyniarską gospodarką na powierzchni i pod ziemią.

Rzecz jasna, że w tym krótkim okresie nawet przy tych wielkich sumach można było tylko w zasadzie odbudowywać, a nie mieliśmy jeszcze dość czasu i dość siły, żeby zadanie, w podstawowy sposób zmienić techniczne oblicze kopalni. I właśnie to zadanie ma wykonać Plan 6-letni, który przewiduje na inwestycje 250 miliardów zł.

Na to pójdą te wielkie sumy? Z czego się głównie będą składać te nowe, oblrzymne inwestycje?

Pójdą one na nowe kopalnie, na nowe poziomy i jednocześnie pójdą na unowocześnienie i na ulepszenie starych kopalni.

Na czym będzie polegać unowocześnienie i ulepszenie starych kopalni?

Zakupione i zainstalowane nowe wentylatory.
Co to wszystko oznacza: mechanizacja kopalni, elektryfikacja kopalni, ulepszenie wentylacji?
To wszystko oznacza nie innego, jak podstawową, techniczną rekonstrukcję polskiego przemysłu węglowego.

To jest wielkie i trudne zadanie.

Czy my poddamy temu zadaniu?

Poddamy. Poddamy pod dwoma warunkami:

Pierwszy warunek: trzeba pomóc przemysłowi węglowemu w tym wielkim zadaniu rekonstrukcji technicznej. Trzeba od 3,5 do 4 razy powiększyć produkcję maszyn górniczych, trzeba dostarczać więcej stali dla przemysłu węglowego, trzeba nałożyć większe zadanie na energetykę, aby dostarczała większą ilość mocy, trzeba nałożyć większe zadanie na elektrotechnikę, żeby produkowali w dostatecznej ilości aparaty gazoszczelne. Trzeba, krótko mówiąc, zmobilizować do tych wielkich zadań nie tylko przemysł węglowy, ale cały polski przemysł.

Mówimy — i mam wrażenie, że słusznie mówimy: węgiel jest naszym narodowym bogactwem, przemysł węglowy jest naszym narodowym przemysłem — zadanie rekonstrukcji technicznej tego przemysłu jest naszym narodowym zadaniem. Dlatego pierwszy warunek wykonania wielkich zadań, które nakłada na nas Plan 6-letni, wszechstronna pomoc dla prze-

mysłu węglowego — ten warunek będzie dopełniony.

Drugim warunkiem wykonania tych zadań jest prawidłowa, techniczna orientacja. Nasi technicy przed wojną (tj. zrozumieli, w warunkach kapitalistycznych nie mogło być inaczej) orientowali się na technikę zachodniej Europy, w tej liczbie i na technikę angielską. My uważamy, że w tych krajach, w tych zmarshallizowanych krajach, gdzie odbywa się rozkład kapitalizmu, ma miejsce również i zastój techniczny i na ten zastój techniczny my nie chcemy i nie mamy zamiaru się orientować.

Wzięcie Anglii. W 1947 roku załadowanie podziemne węgla było zmechanizowane w Anglii załadowanie na 2,5 proc., podczas gdy nasz Plan Sześcioletni przewiduje zmechanizację załadowania w 65 proc. Nasza produkcja ładunków w stosunku do wydobycia będzie trzy razy większa, niż produkcja angielska. W Anglii załadowanie jedna szósta przedków zaopatrzone jest w przenośniki grzeblowe, ułatwiające mechanizację — nasz plan przewiduje zaopatrzenie niemal wszystkich przedków w przenośniki grzeblowe. Anglia nie ma żadnego programu rozpowszechnienia kombajnów węglowych, tj. maszyn łączących pracę urobku z pracą ładowania. My chcemy na koniec planu 40 procent naszych ścian zaopatrzyć w kombajny.

Jeżeli przyjrzymy się temu, co odbywa się teraz w przemyśle angielskim, to zobaczymy, że ilość maszyn, ilość mechanizmów, nie rośnie

O zwycięstwo trzeba walczyć

Takie są nasze zadania. Mamy dla wykonania tych zadań dwa potężne instrumenty: Kartę Górniczą i Uchwałę Rządową o środkach, zmierzających do wykonania Planu Sześcioletniego. Ale myśliłby się ciężko ten, kto by przypuszczał, że same te uchwały, że same te dwa instrumenty, choć bardzo potężne, wystarczają do tego, żeby te wielkie zadania były wykonane. Towarzysze Onika, mój przedmówca, powiedział, że zwycięstwo nigdy nie przychodzi samo, zwycięstwo trzeba wydrzeć. Po to, żeby wydrzeć zwycięstwo, po to, żeby zwycięstwo zwycięstwo, po to, żeby zwycięstwo towarzyszyło każdemu naszemu krokowi, trzeba z nieublaganą konsekwencją zwalczać te

tam a spada. Wrębówek przemysł angielski w II kwartale bieżącego roku otrzymał o 18 proc. mniej, niż w poprzednim roku, ładowarek o 30 proc. mniej, lokomotyw dołowych o 26 proc. mniej, transporterów o 36 proc. mniej.

My na zastój, zaskorupiałą, zaplesniałą, zmarshallizowaną technikę krajów kapitalistycznych zachodniej Europy orientować się nie chcemy i nie będziemy. My nie chcemy się orientować na technikę, która w 1949 roku, jak np. w Anglii, wydatkuje w inwestycjach 4 razy mniej pieniędzy na tonę wydobycia, niż wydaliśmy my, biedny, zniszczony i zaściankowy niedawna kraj.

My w swej walce o mechanizację, o podniesienie wydajności, będziemy się wzorować na górnictwie radzieckim, na tym górnictwie radzieckim, które w ciągu lat porewolucyjnych wzrosło 10 razy, na tym górnictwie radzieckim, które odkryło i uruchomiło nowe zagłębie Karagandy i Kuzniecka, Dalekiego Wschodu, Dalekiej Północy, Uralu i Zagłębia pod Moskwą. My chcemy się orientować na ten przemysł węglowy, w którym dziś pracuje już 300 kombajnów, gdzie mechanizacja ładowania kamienia została przeprowadzona w pełni i gdzie załadunek podziemny węgla został zmechanizowany już w 20 proc. My w naszym Planie Sześcioletnim mamy ambicję, razem z górnictwem Związku Radzieckiego, w jednym szeregu z górnictwem Związku Radzieckiego stać się produkującym górnictwem Europy, i nie tylko Europy.

Zdwoimy czujność wobec wrogów!

Trzeba wielką uwagę zwrócić na nowe formy ruchu, na zespolone brygady, które okazały się poważnym instrumentem w rozszerzaniu i we wzroście wydobycia i trzeba — zgodnie z tym, co mówił towarzyszy Bierut na III Plenum Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — zachowywać wielką, rewolucyjną, klasową czujność.

My, towarzysze, nie budujemy w próżni. Naokoło nas są państwa kapitalistyczne, a wewnątrz nas są nieodbitki klasy kapitalistycznej. Te kopalnie, które były ich, są teraz nasze. Te zyski, które szły do ich kas, teraz idą na nasze budownictwo. Ten kraj, który był ich kolonią, teraz jest krajem, który ich dogania. Co dziwnie, że na tym tle powstaje zacieka nienawiści, powstają próby dywersji i powstają próby sabotażu. Trzeba, aby każda nasza kopalnia była socjalistyczną twierdzą, do której

nie przeniknie ani jeden wróg i ani jeden dywersant. Będziemy, towarzysze, zachowywać czujność rewolucyjną! Będziemy tępić wrogów i dywersantów, ale będziemy jednocześnie pamiętać o tym, że czujność to nie znaczy podejrzliwość, czujność to nie znaczy nieufność. My ufamy klasie robotniczej, górnikom przemysłu węglowego, inżynierom przemysłu węglowego, kierownikom przemysłu węglowego, przemysłowi węglowemu.

Jeżeli, towarzysze, będziemy szli po tej drodze, to w ciągu 6-ciu lat osiągniemy to, że wszystkie nasze kopalnie będą wzorowymi kopalniami socjalistycznymi, a wszyscy nasi górnicy będą kulturalnymi, szanowanymi, zamożnymi obywatelami naszej wielkiej Ludowej Rzeczpospolitej.

Wszystkie nasze kopalnie — to kopalnie socjalistyczne, wszyscy nasi górnicy — kulturalni i zamożni — to jest hasło, z którym idziemy w Plan Sześcioletni.

Jeszcze bardziej wzmocnimy wysiłki i zbudujemy Socjalizm w Polsce

Przemówienie premiera Józefa Cyrankiewicza wygłoszone z okazji „Dnia Górnika“ w kopalni „Karol“

(Dokończenie ze str. 1-ej)

Nie pomogły usiłowania agentów imperialistycznych, kapitalistów i obszarników, aby zepchnąć Polskę z jej drogi ku socjalizmowi, aby nałożyć jej jeszcze raz więcej kapitalistycznego, imperialistycznego ucisku.

Nie pomogł Mikołajczyk, nie pomogły faszystowskie bandy podziemia, nie pomogły podstępne machinacje reakcyjnej części kleru, nie pomogły próby oplenienia Polski więziami monopolistycznego kapitalizmu przez plan Marshalla, nie pomogły usiłowania podżegaczy wojennych, rewizjonistów niemieckich, nie pomogło szantażowanie trzecią wojną, nie pomogły najrozmaitsze podstępne, dywersyjne manewry re-akcji, aby przeszkodzić Polsce i jej rozwojowi.

Nie pomogły dlatego, że tymcza-

sem, nie bacząc na wrogów, codziennie do kopalni, w trudnych niemożliwych warunkach, zjeżdżał POLSKI GÓRNIK, aby tam wykonywać przyszłość Polski, że codzienna pracą rósł polski przemysł, że pracował polski technik i inżynier, że silne ramie wzdrył się ciężko spado na barki tych wszystkich, którzy marzyli o powrocie do sanacyjnej Polski kapitalistów, wyzyskiwaczy, Polscy Bercy i kul dla walczących o swoje prawa robotników, do Polski — niewolnicy międzynarodowego kapitalizmu.

Nie pomogło dlatego, że klasa robotnicza, przodowniczka narodu, w sojuszu z pracującym chłopstwem nie tylko nie dała sobie wydrzeć władzy, ale z każdym dniem coraz bardziej władzę ludową utrwalała.

Nie pomogły te usiłowania dlatego, że nie byliśmy sami we wrogin, kapitalistycznym otoczeniu.

Bo działo się to po rozgromieniu ludobójczego hitlerizmu — przez zwycięski Związek Radziecki.

Nie pomogło dlatego, bo potężny kraj socjalizmu, Związek Radziecki dawał nam pomoc i otaczał nas opieką.

Nie pomogły szantaże wojenne dlatego, bo coraz mocniejszy jest obóz pokoju i postępu, bo rosną jego siły, bo spetana przez imperializm kilkuset milionowa masa ludu chińskiego rozerała kajdany imperialistyczne i maszeruje dziś wolna i zwycięska w tym samym kierunku co my, co wszystkie narody demokracji ludowej, wszystkie narody postępu i wolności.

I dlatego dziś o okresie, który mi nał, możemy mówić z dumą i radością.

I dlatego patrząc w przyszłość możemy być pełni ufności pod wa-

runkiem, że w jeszcze większym, niż dotychczas stopniu, jeszcze bardziej świadomie wzmocnimy wysiłki całego narodu w budownictwie socjalistycznej przyszłości, w cementowaniu frontu pokoju, we wzroście wydajności pracy, w nieublaganej walce z agenturami imperializmu w zwycięskiej walce o lepsze jutro naszego narodu.

Dlatego najserdeczniej pozdrawiam w imieniu Rządu Ludowego załogę produkującej kopalni, która pierwsza wykonała plan, a tym samym pokazała jak trzeba walczyć i jak zwyciężać na froncie walki o socjalizm.

NIECH ŻYJĄ POLSCY GÓRNICY!
NIECH ŻYJE POLSKA LUDOWA!
NIECH ŻYJE PREZYDENT POLSKI LUDOWY BOLESŁAW BIERUT!

Węgiel — chleb polskiego przemysłu

Co przynosi Karta Górnicza szerokiej brać górniczej?
Przynosi ona:

- 1) premie kwartalną,
- 2) przynosi ona emerytury i zabezpieczenie spokojnej starości.

Kronika Tomaszowa

WAŻNIEJSZE TELEFONY

- 4 - Dworzec Kolejowy
47 - Milicja Obywatelska
51 - Straż Pożarna
305 - Straż Pożarna (dzwonić tylko w wypadku pożaru).

ADRES REDAKCJI:

R. S. W. „Prasa”, Plac Kościuszki 16, tel. 2-50, godziny przyjęć 10 - 12.

W sobotę -

odprawa korespondentów i redaktorów gazetek ściennych

W związku z przygotowaniem do IV wystawy gazetek ściennych i celem uzgodnienia realizacji wycieczek, nakreślonych na ostatniej naradzie korespondentów i redaktorów gazetek ściennych - Wydział Propagandy MK PZPR i redakcja „Głosu Tomaszowskiego” zwołuje na dzień 10 grudnia br. (sobota) godzina 16.30 odprawę korespondentów i redaktorów gazetek ściennych z terenu naszego miasta.

Przedstawiciele komitetów redakcyjnych proszeni są o przyniesienie projektów gazetek, jakie wydane zostaną z okazji 70 rocznicy urodzin Generalissimusa Stałina.

Wojewódzka wystawa dorobku młodzieżowego świadectwem twórczej postawy młodego pokolenia

Jest godzina 14. Za chwilę nastąpi otwarcie przygotowywanej od kilkunastu dni wystawy ZMP-owskiej w Tomaszowie, obrazującej dorobek młodzieży naszego województwa.

Z sali teatralnej Robotniczego Domu Kultury dochodzi nas gwar. Przez hall przebiegają dziewczęta i chłopcy z artystycznych zespołów młodzieżowych. Z góry dochodzą nas dźwięki instrumentów. To drugi dzień Festiwalu Młodzieżowego, o którego przebiegu już pisaliśmy i którego wyniki podajemy na innym miejscu.

Nim udamy się na górę - musimy obejrzeć stoisko książki, zorganizowane przez uczestników Rocznej Szkoły Przystosowania Księgarskiego w Spale. Oglądamy model księgarni, wykonany przez uczniów szkoły, czytamy wywieszone napisy: „księgarz z ludu dotrze z książką socjalistyczną do ludu”. Stoisko połączone jest z loterią książkową.

Idziemy na pierwsze piętro. Wystawa urządzona jest w pomieszczeniach świetlicowych RDK. W tej chwili jeszcze drzwi do niej są zamknięte. Możemy jednak obejrzeć wywieszone w

hallu gazetki ścienne, które również reprezentują całe województwo: Zychlino, Kutno, Pabianice, Zduńska Wola, Żytowo... Gazetki ZMP-owskie i hufców SP. Ciekawe, artystycznie wykonane, mogące być wzorem dobrze redagowanych i spełniających właściwą rolę gazetek.

Zbierają się przedstawiciele organizacji i miejscowych władz. Przedstawiciel Wojewódzkiego Zarządu ZMP - kol. Kiełcan wita gości i krótkim przemówieniem zapowiada otwarcie wystawy.

PZPW Nr 29 meldują:

Państwowe Zakłady Przemysłu Wełnianego Nr. 29 miesięczny plan produkcyjny za listopad wykonywał:

- Przedziałnia - 136,1 proc.
Kłanina - 123,9
Wykończalnica - 113,3
Produkcję tkanin pierwszego gatunku przekroczone - osiągnąć 93,3 procent. Plan zbytu wykonano w 127,4 procent. Plan tkanin obcych w 119,8 procent.

Mówi o jedności młodzieży, mówi o dorobku, o sukcesach młodego pokolenia. Mówi o postawie młodzieży robotniczej i chłopskiej - manifestującej swą wolę pokoju, wolę szczęśliwego urzędowania świata, zbudowania ustroju socjalistycznego.

Następuje symboliczne otwarcie wystawy. Prezydent Tomaszowa - tow. Mazurek przecina wstęgę i wchodzi do pomieszczeń wystawowych. Kierownik wystawy - kol. Saluda oprowadza nas i objaśnia planse, wykresy, tablice, zwraca uwagę na ciekawsze fragmenty wystawy, mówi o eksponatach, których zgromadzone to poważną ilość, bo trzy sale RDK są nimi wypełnione do ostatniego miejsca.

Młodzież całego województwa, wszystkich zakładów pracy, młodzież miejska i wiejska przysłała tu wyniki swej pracy, swój dorobek, dowody swych osiągnięć i sukcesów. Radomszczańska „Metalurgia”, Fabryka Mebli, Fabryka Maszyn Elektrotechnicznych z Zychlina, piotrkowska „Hortensja”, „Piotrkowianka”, zakłady Ampulkowo - Bakelitowe, pabianickie PZPB, tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu, szkoły, poszczególne koła młodzieżowe - wszyscy są tu reprezentowani i wszystko jest tu przedstawione.

Obok eksponatów, obrazujących udział młodzieży w produkcyjnej widzimisielki młodzieżowych przodowników pracy. Spoglądają na nas ze zdziwieniem i z najlepszymi, oglądamy ich, jak odbierają nagrody za swe zwycięstwa podczas uroczystości kończących poszczególne etapy współzawodnictwa.

Planse i wykresy obrazują wzrost Związku Młodzieży Pol-

skiej w naszym województwie, poszczególne wycinki jego działalności. Jest i część historyczna wystawy. Widzimy egzemplarze konspiracyjnych pism, jest miniaturowa maszyna do pisania, na której drukowano matryce, są zdjęcia organizatorów i członków „Promienistych”, Oglądamy sztandary połączonych organizacji młodzieżowych. Oglądamy tak różnorakie eksponaty, dokumenty i wykresy - że nie sposób ich wszystkich ani spamiętać, a w żadnym już razie opisać w sprawozdaniu.

W ostatniej sali są eksponaty przygotowane przez naszych najmłodszych - przez harcerzy. Miniatury model obozu, wykonany z wszystkich, najdrobniejszych szczegółami, aż do oświetlenia elektrycznego włącznie, współzawodniczy o lepsze z podobnym modelem wsi, w której nawet widzimy transformator, przetwarzający energię elektryczną z naszej miejskiej sieci na prąd, przy którym palą się żarówki kieszonkowych baterii.

Podziw wzbudza obraz przedstawiający oracza, a wykonany z nasion wszystkich zbóż. Jest na prawdę wart podziwu. Jego autor jest młodzieżą ze wsi Tymanka w pow. brzezińskim.

Nie sposób o wszystkim pisać, a trzeba by opisać wszystko. Tak samo, jak nie sposób zapoznać się z wystawą w ciągu godziny, bo trzeba do tego kilku godzin. Toteż wrócimy jeszcze nie raz do tej wspaniałej urzędzonej wystawy, świadczącej o twórczej, budującej, entuzjastycznej postawie naszego młodego pokolenia. Wrócimy, by jeszcze oglądać ją i wrócimy - by pisać o niej.

Kronika Ujazdu

WALCZYMY Z ANALFABETYZMEM

Prowadzona na terenie gminy Łazisko akcja zwalczania analfabetyzmu daje dobre wyniki.

Na kursy początkowej nauki czytania i pisania, które obecnie prowadzone są w Ujeździe oraz w sześciu gromadach: Sangradz, Przysiadłów, Olszowo, Chorzęcin, Zawada i Małęcz - uczęszcza ogółem 243 osoby. Słuchacze kursów osiągnęli zadowalające postępy w nauce.

Zakończenie kursów nastąpi w końcu bieżącego miesiąca.

GMINNY KOMITET PZPR W NOWYM LOKALU

Gminny Komitet PZPR w Ujeździe przeniósł się do budynku, w którym dotychczas znajdowały się biura spółdzielni „Samopomoc Chłopska”.

W nowych pomieszczeniach zostały urzędzone: sekretariat, świetlica oraz sala konferencyjna.

PODATEK GRUNTOWY UREGULOWANO W 99,5 PROC.

Zarząd gminy Łazisko, melduje, że rolnicy tej gminy na dzień 30 listopada uregulowali podatek gruntowy w 99,5 proc. oraz wpłacili składki ogniowe w 95 proc.

Nowi ilustratorzy społeczni

Uchwałą Miejskiej Rady Narodowej powołani zostali na stanowisko ilustratorów społecznych przy Urzędzie Skarbowym - Kazimierz Pietruszczak i Stanisław Błaszczak.

Złóż ofiarę na Odbudowę Warszawy

Lepiej - ale można przecież dobrze czyli znów o gazetce ścienniej samorządowców

Kiedy w połowie października pisaliśmy o pierwszym numerze gazetki ścienniej samorządowców - wysłuchaliśmy po tym wiele słów, w których towarzysze z Zarządu Miejskiego stwierdzili, że swym krytycznym omówieniem „podcinamy skrzydła komitetowi redakcyjnemu”. Stwierdzili to, mimo iż wyraźnie wtedy pisaliśmy: „chcielibyśmy, by te wszystkie uwagi towarzysze z Zarządu przyjęli jako objaw naszej troski o gazetki ściennie w ogóle, a o ich gazetkę w szczególności”.

Dziś chcielibyśmy te same słowa powtórzyć, bo oceniając kolejny drugi numer - nie będziemy mogli powstrzymać się od uwag krytycznych.

W tytule już powiedzieliśmy: jest lepiej. Jest lepiej, ale chcielibyśmy, a i kolegium redakcyjne też tego chce, by było zupełnie dobrze.

Tym razem komitet redakcyjny więcej uwagi poświęcił szacie graficznej, ale szata graficzna nie może przesłaniać treści i istotnych założeń, jakie przed gazetkami stawiamy, zwłaszcza, że pracując nad makietą gazetki - towarzysze opóźnili o pełne dwa tygodnie termin jej wydania.

Nie będziemy obracowania graficznego omawiali, stwierdzając jedynie, że włożono w nią dużo pracy. Omówimy, jak zawsze, najbardziej nas interesująca - treść.

W momencie oglądania przez nas wywieszonych już gazetki - posiadała ona trzy artykuły i komunikat Rządu o powołaniu Marszałka Rokossowskiego na stanowisko Ministra Obrony Narodowej. Podobno - miało ją jeszcze uzupełnić artykułem o „dniach przeciwwzględniczych”.

Tytuły artykułów brzmiały: „Czytać, czy nie czytać”, „Akcja oszczędnościowa w administracji i gospodarce lokalowej”, „Samorząd terytorialny i rola jego w Państwie”.

Pierwszy z nich - nawołujący do czytelnictwa - jest w swym założeniu słuszny, ale chyba nie konieczny w gazetce ścienniej samorządowców.

Drugi - długi i wyczerpujący poważną część zagadnień i możliwości oszczędzania - nudy swą długością i różnorodnością wskazań. Słuszniejszym było by omówienie dwóch czy trzech aspektów założeń oszczędnościowych w konkretnym świetle ich realizowania.

Artykuł o samorządzie zbyt ogólnikowy.

Towarzysze z samorządu w rozmowach pytają, o czym należy pisać i jak właściwie ma wyglądać dobra gazetka. Pytają - a nie chcą wykorzystywać okazji, któ-

re dały by im odpowiedź na to pytanie.

Przedstawiciele ich nie widzieliśmy na otwarciu i zamknięciu wystawy gazetek ściennych, mimo że zapraszaliśmy wszystkie komitety. Nie widzieliśmy ich również na odbytych przed dziesięć dniami naradzie redaktorów gazetek ściennych, na której omawiano okolicznościowe gazetki, które zostaną wydane z okazji 21 grudnia i 15 grudnia - dwóch świąt klasy robotniczej; rocznicy urodzin Generalissimusa Stałina i rocznicy zjednoczenia polskiego ruchu robotniczego.

Poza tym, dość często na łamach „Głosu” piszemy o zadaniach i roli gazetki ściennych, a konkretne wskazanie - zamieściliśmy 20 października, omawiając pierwszy numer gazetki samorządowców.

Nie wątpimy, że następny numer gazetki samorządowców będzie lepszy od obecnego, który wprawdzie stanowił postęp w stosunku do poprzedniego, ale jeszcze nie jest zupełnie dobry. Tak samo jak nie wątpimy, że te dzisiejsze nasze uwagi, nie będą zrozumiane jako „podcinanie skrzydeł”, zwłaszcza, że przecież stwierdziliśmy, że - jest lepiej.

Zadecydowały minuty Zwycięstwo, w którym nie było pokonanych

To było tak:

W ostatnich dniach marca załoga PZPW Nr 29 zobowiązała się roczny plan produkcji wykonać na dzień 10 grudnia br. Następnego dnia, na podobnym zebraniu załoga PZPW Nr. 27 podjęła zobowiązania, w którym wyznaczyła sobie termin zakończenia rocznego planu produkcyjnego na dzień 15. grudnia. Obie załogi - podjęły te uchwały przed świętami klasy robotniczej - 1. Maja.

Załoga PZPW Nr. 27 miała poważne zaległości w produkcji. Plan kwartalny wykazywał niedobory i obok przyspieszonego tempa w realizacji planów, jakie były jeszcze do wykonania - trzeba było nadgonić to, co z

różnych powodów zostało zaniebane. Załoga PZPW Nr. 29 - niedoborów nie miała.

Owe zebrania nie były tylko zebraniem, na których podjęto określenie zobowiązania. Owe zebrania były mobilizacją entuzjazmu, twórczego, radosnego wysiłku załóg obu zakładów, mobilizacją świadomości klasowej robotnika, pracownika, członka Partii i bezpartyjnego tkacza czy prądkia, majstra czy kierownika.

I rozpoczęła się praca. Rozpoczęła się twórcza, owocna w wyniku praca, a równocześnie, choć nikt nikogo nie wzywał - rozpoczęła się współzawodnictwo między załogami obu zakładów.

Z tygodnia na tydzień narastały setki i tysiące metrów. Kiedy będzie można zameldować - plan wykonany. Im było bliżej tego dnia, tym bardziej narastał wysiłek, tym pilniej śledzono wykonanie planu, tym baczniej notowano wyniki i sukcesy, tym coraz bardziej istotnym stawało się pytanie: kto pierwszy?

Załoga PZPW Nr. 27 nadrobiła zaniebana pierwszego kwartału. Załoga PZPW Nr. 29 ze znaczną nadwyżką realizowała swe miesięczne plany. A kiedy przyszedł trzeci kwartał - wiadomym było, że oba zakłady idą równo. Wiadomym było również, że terminy zobowiązań zostaną zrealizowane wcześniej!

28. listopada stało się jasne, że następnego dnia padnie rozstrzygnięcie. 29. listopada obie załogi czekały na moment, w którym będzie można powiedzieć: skończyliśmy!

O godz. 12.15 roczny plan zakończyła załoga PZPW Nr. 29. Na jedenaste dni przed terminem.

O godz. 14. roczny plan zakończyła załoga PZPW Nr. 27. Na szesnaste dni przed terminem. Czy w tym wspaniałym współzawodnictwie był zwycięzca i zwyciężony? Nie! Tu są i tu byli sami zwycięzcy. Zwycięzcy naszych czasów, naszych dni. PZPW Nr. 27 zwyciężyły swe za niedbania, swe niedobory, zwyciężyły termin, w którym plan roczny zobowiązały się wykonać, zwyciężyły opory, jakie między załogami były jeszcze przed kwietniem i przed 1. Maja.

Łowicz, Kutno, Piotrków i Pabianice na pierwszych miejscach

Wyniki wojewódzkiego festiwalu młodzieżowych zespołów artystycznych

W dniach 1 i 2 grudnia w Tomaszowie Mazowieckim odbywał się festiwal młodzieżowych zespołów artystycznych z terenu naszego województwa, wylonionych w eliminacjach powiatowych i miejskich.

Przez dwa dni przez scenę tomaszowskiego RDK przewinęło się kilkadziesiąt zespołów ZMP-owskich i harcerskich. Chóry, zespoły muzyczne, zespoły taneczne, zespoły dramatyczne, teatr kukielkowy, inscenizacje, występy solowe - tworzyły barwny i urozmaicony korowód, który ileś przysporzył trudności i kłopotów - to jedynie kompletnie sędziowskiemu festiwalu, który miał wytypować zwycięzców w poszczególnych grupach.

Wystarczy stwierdzić, że jury obradowało całą noc - nim zdecydowało kolejność miejsc i wskazało na laureatów.

Z 46 zespołów ZMP-owskich, największą ilość, bo 20, stanowiły zespoły taneczne, między którymi pierwsze miejsce przyznane zostało zespołowi szkoły rolniczej w Blichu koło Łowicza za mazurka, krakowiaka i „chodzonego” łowickiego. Drugie miejsce zdobyli również łowiczanie - zespół wiejski z Dabrowy Zduń-

skiej, a trzecie - zespół Miejskiego Koła ZMP w Piotrkowie.

Zespołów chóralnych dopuszczano do festiwalu 12. Pierwsze miejsce przyznano chórowi Gimnazjum i Liceum Handlowo-Administracyjnego w Kutnie. Drugie miejsce zdobył zespół ZMP-owskiego koła miejskiego w Piotrkowie, a na trzecim sklasyfikowany został łowicki Blich.

W grupie muzycznej oglądaliśmy 9 zespołów, w czym dwie orkiestry dete (sklasyfikowane na równi), zespół mandolinistów i 6 zespołów smyczkowych.

Na pierwsze miejsce wysunęła się tu orkiestra gimnazjum im. Chrobrego w Piotrkowie. Drugie miejsce przypadło w udziale zespołowi Liceum Pedagogicznego w Tomaszowie, a trzecie - zespołowi gimnazjum ogólno-kształcącego w Końskich.

Grupa dramatyczna objęła pięć zespołów, w których bezkonkurencyjnym okazał się zespół pabianickich PZPB, w wykonaniu którego ujrzelśmy popularną komedię radziecką „Wzywa was Tajmyr”.

Na drugim miejscu sklasyfikowano zespół Miejskiego Koła ZMP w Koluszkach za 2 inscenizacje: „Puszkina i Mickiewicza” oraz „Wiezień” - Puszkina. Trze-

cie miejsce zdobył zespół młodzieży z Godzianowic (pow. skiernewicki) za jednoaktówkę „Wesele Jagny”.

Osobno sklasyfikowano zespoły harcerskie i zespół tomaszowski Go Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. W zespołach chóralnych na pierwszym miejscu znalazł się chór dziewcząt TPD z Tomaszowa, na drugim tomaszowsky harcerze, a na trzecim - harcerski kwartet z Łowicza.

Między zespołami tanecznymi - zwycięsko w tabeli wyszły harcerki z Sulejowa, za nimi sklasyfikowano Ozorków i Skiernewice.

Wreszcie z dwóch zespołów mu-

zykalnych lepszym od zespołu tomaszowskich harcerzy okazał się zespół tomaszowskiego TPD. Osobno sklasyfikowano teatrzyk kukielkowy harcerzy z Łowicza.

Tak przedstawiają się wyniki tych pracowniczych dwóch dni. Na grody zwycięskim zespołom wręczone zostaną na Wojewódzkim Ujeździe ZMP, którego termin przesunięto na pierwsze dni stycznia przyszłego roku. Nie od rzeczy będzie zauważyć, że obok dwóch radiodbiorników i innych cennych nagród znajduje się również pianino. Wszystkie zespoły, biorące udział w festiwalu obdarzone zostaną pełnymi kompletami repertuarowymi.

CENNIK OGŁOSZEŃ W DZIENNIKU „GŁOS TOMASZOWSKI”

Za jednostkę obliczeniową dla ogłoszeń wymiarowych przyjęto 1 mm przez szerokość 1 łamu (szpalty). W tekście i za tekstem - 6 łamów po 45 mrr.

Table with 4 columns: Wielkość ogłoszeń, Za tekstem, Nekrologi, Drobne. Rows include sizes from 1 to 300 mm and above.

Ogłoszenia tabelaryczne, bilanse i kombinowane o 100 proc. drożej.

Kronika m'licyjna

WYTRZEZWIELI W KOMISARIACIE

W ciągu ostatniego czasu za trzymano w stanie pijanym i do prowadzonego do komisariatów na terenie naszego miasta: Kazimierz Szymborski, zam. przy ul. Warszawskiej 93, Władysław Bojarczyk z ul. Szerokiej 44, Huberta Michniewskiego z ul. 1 Maja 13, Bolesława Owczarka z ul. Polnej 13, Janinę Platon, Józefa Grabickiego i Lucjana Margrafa z Cyruka Nr. 3, Władysława Tajchmara, zam. przy ul. Górno - Młynarskiej 3, Jana Mirkiewicza z ul. Polnej 1, Kazimierza Kamińskiego z ul. Szerokiej 16 i Alfonsa Kwapińskiego z ul. Krzyżowej 36.

Czytajcie i rozpowszechniajcie „GŁOS”

20 LAT temu

Co pisała prasa łódzka 6 grudnia 1929 r.

DEMONSTRACJE PRZED GMACHEM SEJMU

W dniu wczorajszym nastąpiło otwarcie sesji sejmowej. Na posiedzeniu zgłoszono wniosek domagający się dymisji całego rządu. W czasie obrad przed gmachem sejmowym ruszył wielki pochód komunistów

KINA

ADRIA (dla młodzieży) — Stalina 1 „Zielone lata” — godz. 16, 18, 20, 30
BALTYK (Narutowicza 20) — „Milczenie jest złotem” — godz. 17, 19, 21
BAJKA (Franciszkańska 31) — „Zagubione dni” — godz. 17, 30, 20
GDYNIA (Daszyńskiego 2) — „Program aktualności krajowych i zagranicznych Nr 51” — godz. 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21
HEL (dla młodzieży) Legionów 2-4 „Młoda Gwardia” I-sza seria — godz. 15, 17, 30, 20
MUZA (Pabianicka 173) — „Spiewak nieznan” — godz. 18, 20
POLONIA (Piotrkowska 67) — „Życie dla nauki” — godz. 16, 18, 30, 21
PRZEDWIOSNIE (Zeromskiego 76) — „Wschodnie zaloty” — godz. 18 i 20
RÓBOTNIK (Kilińskiego 187) — Kino nieczynne z powodu remontu
ROMA (Rzgowska 84) — „Poculunek na stadionie” — godz. 16, 18, 20
REKORD (Rzgowska 2) — „Konik Garbusek” dla młodzieży — godz. 16; „Sąd honorowy” — godz. 18, 20
STYLOWY (Kilińskiego 123) — „Gdzieś w Europie” — godz. 15, 30, 18, 20, 30
ŚWIT (Bałucki Rynek 2) — „Wielki przełom” — godz. 18, 20
TECZA (Piotrkowska 108) — „Milczenie jest złotem” — godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30
TATRY (Sienkiewicza 40) — „Szalony lotnik” — godz. 16, 18, 20
WISLA (Daszyńskiego 1) — „Życie dla nauki” — godz. 15, 30, 18, 20, 30
WŁOKNIARZ (Prchnika 16) — „A! Baba i 40 rozbójników” — godz. 16, 30, 18, 20, 30
WOLNOŚĆ (Napiórkowskiego 6) — „Niebezpieczeństwo śmierci” — godz. 16, 18, 20
ZACHĘTA (Zygierska 26) — „Arinka” — godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30

RADIODA

14.15 (L) Komunikaty. 14.20 (L) Muzyka popularna. 14.55 Audycja PCK dla chorych. 15.10 „List” — słuchowisko dla szkół popołudniowych. 15.30 „Malec” — słuchowisko. 15.50 Muzyka rozrywkowa. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.20 (L) Aktualności łódzkie. 16.25 (L) Audycja Ligi Kobiet. 16.30 (L) Muzyka rozrywkowa. 16.50 (L) Reportaż z Państw. Zakł. Odzież. Ośrodek Nr 4. 17.00 Koncert rozrywkowy. 17.45 „Nasza świetlica”. 18.00 „Z kraju i ze świata”. 18.15 R. Strauss — Sonata wiolonczelowa op. 6. 18.40 „Wszelchnia Radiowa” kurs I — wykład z cyklu: „Rozwój społeczeństwa ludzkiego”. 19.00 „Chiny — kraj starej kultury”. 19.15 Muz. rozrywk. 20.00 Dz. wiecz. 20.40 „Wieczna jest Neva”. 21.00 Koncert symfoniczny. 21.40 (L) „Z dziejów głupoty w epoce Saskiej”. 21.53 (L) Omówienie programu lok. na jutro. 21.55 Dalszy ciąg koncertu symfonicznego. 22.30 „Niedowarzony” — opowiadanie. Jao Szejn’a. 22.50 Muzyka rozrywkowa. 23.00 Ostatnie wiadomości. 23.10 Program na jutro. 23.15 Muzyka rozrywkowa.

BARONOWA NA CZELE BANDY ZŁODZIEJSKIEJ

W Warszawie schwytano na gorącym uczynku kradzieży znaną w Łodzi baronową von Krantz oraz niejakiego Krajewskiego syna właściciela fabryki firanek. „Lepsze towarzystwo” stało na czele międzynarodowej szajki włamywaczy. Baronowa posiadała pod Paryżem elegancką wille. Krajewski posiada wykształcenie uniwersyteckie i władza kilkoma językami. „Republika” podaje, że do szajki należały również dwie córki znanego kupca łódzkiego Zofia i Janina N. (Tatuś zapłacił dobrze za nieujawnienie nazwiska?)

WIECE W ŁODZI

Komunisty łódzcy urządzili wczoraj dwa wiece — jeden na Bałuckim Rynku, drugi na Placu Leonarda. Interweniowała policja która wiece rozproszyła.

PAŃSTWOWY TEATR IM. STEFANA JARACZA (ul. Jaracza 27)

Dziś o godz. 19.15 komedia Antoniego Czechowa pt. „Wiśniowy sad” w inscenizacji i reżyserii Iwo Galla.

PAŃSTWOWY TEATR NOWY (Daszyńskiego 34, tel. 123-02)

Dziś teatr nieczynny.

PAŃSTWOWY TEATR POWSZECHNY (ul. 11 Listopada 21, tel. 150-36)

Codziennie o godz. 19-19, w ramach Festiwalu Sztuk Rosyjskich i Radzieckich „PRZEŁOM”, sztuka w 4 aktach Borysa Ławreniewa, z udziałem całego zespołu. Inszenizacja i reżyseria — Karol Adwentowski, scenografia — Zenobiusz Strzelecki. Kasa czynna od 10 do 14 i od 16. Passe-partout nieważne.

TEATR „OSA” (Traugutta 1)

„Wzywa was Tajmyr” — komedia muzyczna K. Isajewa i A. Galicza. Początek o godz. 19.30.

„LUTNIA”

Dziś i codziennie o godz. 19.15 — „Ptasznik z Tyrolu”, operetka w 3 aktach K. Zellera.

TEATR LALEK TPD „PINOKIO”

Codziennie — oprócz poniedziałków — „Wilki, koza i kozłeta” Grabowskiego.

PAŃSTWOWY TEATR ŻYDOWSKI (Jaracza 2)

We wtorek 6 grudnia i środę 7 grudnia — teatr nieczynny.

Ze sportu

Liga pierwsza i druga zostaną utrzymane

Zamiast spotkań międzyokręgowych piłkarze nasi będą grali o Puchar Polski. W spotkaniach tych uczestniczyć będzie około 4 tysięcy drużyn!

W niedzielę, 4 bm., obradowało w Warszawie Nadzwyczajne Walne Zebranie Polskiego Związku Piłki Nożnej, z udziałem przedstawicieli 19-tu okręgów (zabrakło jedynie delegata okręgu podlaskiego). Celem zebrania była zmiana statutu PZPN.

Projekt nowego statutu i regulaminu władz PZPN, opartego na statucie ramowym, wydanym przez GUKF, przedstawił prezes PZPN — inż. Przeworski. W dyskusji nad projektem wysunięto kilka poprawek, dotyczących pewnych uzupełnień, które mają być uwzględnione po porozumieniu z GUKF. Na wniosek inż. Przeworskiego, zebrani przyjęli projekt statutu jednogłośnie, z zaleceniem wprowadzenia uzgodnionych poprawek.

Po Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu odbyła się narada Zarządu PZPN z prezesami, wiceprezesami i przewodniczącymi WGD okręgów. Tematem obrad były zmiany strukturalne w odniesieniu do reorganizacji okręgów PZPN i dostosowania podziału okręgów do granic administracyjnych kraju, reorganizacja mistrzostw okręgowych i omówienie działalności finansowej okręgów na rok przyszły.

Postanowiono, iż I i II Klasa Państwowa będzie nadal istniała, gdyż zdała egzamin. Ponieważ jednak z dotychczasowym systemem rozgrywek związane są wysokie koszty (przejazdy kolejowe stanowią około 40 proc. budżetu okręgów), WGD PZPN opracował projekt podziału klubów II Klasy na dwie grupy.

W grupie zachodniej mają grać: „Lechia” — Budowlani (Gdańsk), „Gwardia” (Szczecin), „Kolejarz-Pomorzanin” (Toruń), „Kolejarz-Brda” (Bydgoszcz), „WŁOKNIARZ-WIDZEW”, „Wiśniowiec”

nizowane spotkania silniejszych drużyn oraz mecze reprezentacji Zrzeszeń.

Zreorganizowane zostaną rozgrywki o wejście do II Ligi. Okręgi będą podzielone na 4 grupy, których zwycięzcy automatycznie zaawansują do II Klasy Państwowej. Postanowiono również, że rezerwy klubów A-klasowych grać będą w klasie B, z możliwością spadku do klasy niższej. Jesienne rozgrywki klas B i C zostaną unieważnione, a od wiosny zespoły, grające w tych klasach, rozpoczną mecze według nowego podziału na grupy.

Podział drużyn w rozgrywkach A, B, C-klasowych ma na celu wyeliminowanie dalekich wyjazdów. Zmiany będą także systemem mistrzostw juniorów, z tym, że uczestniczyć w nich będą zespoły klubowe, a nie reprezentacje okręgów. Na przeprowadzenie rozgrywek mistrzowskich PZPN dysponuje 34-ma terminami (spotkania mogą odbywać się tylko w niedzielę; jedyna przerwa w rozgrywkach trwać będzie od 15 grudnia do 15 lutego).

Sprawy szkolenia rozstrzygnięte zostały w ten sposób, że PZPN będzie szkolił kadry reprezentacyjną seniorów i juniorów, szkolenie pozostałych zawodników zająć mają Zrzeszenia. Okręgi nie będą, jak dotychczas, prowadziły szkolenia, lecz tylko nadzorowały je.

Poważną pozycję w budżecie PZPN zajmą zagraniczni trenerzy piłkarscy, którzy zajmą się szkoleniem kadry reprezentacyjnej. Kadra reprezentacyjna ma się składać z 35 do 50 zawodników.

Aby ukroczyć protesty, jako formę „wyżycia się” części działaczy (jedynie nieznaczny odsetek, jak to stwierdzono dotychczas, jest uzasadniony) postanowiono podwyższyć wysokość składanej kaucji, a z drugiej strony Zarząd PZPN będzie surowo karał wszystkie fałszywe doniesienia.

Omawiano również sprawę kadr sędziowskich. Kadra ta jest nieliczna i nie zawsze na odpowiednim poziomie, natomiast kandydatów na szkolenie — brak. Dotychczasowy stan na tym odcinku poprawić może jedynie większy udział w szkoleniu członków Zrzeszeń Sportowych.

Lista 10 najlepszych lekkoatletów łódzkich

- PCHNIECIE KULA**
1. Wajsb-Marcinkiewicz — 10.09.
 2. Głazewska J. „Związkowiec” — 9.65.
 3. Peskówna J. ŁKS „Wiśniowiec” — 9.62.
 4. Dobrzyński A. „Spójnia” — 9.15.
 5. Wiśniowska J. ŁKS „Wiśniowiec” — 9.05.
 6. Piotrowska W. ŁKS „Wiśniowiec” — 8.88.
 7. Jedlicka W. „Związkowiec” — 8.60.
 8. Matera M. ŁKS „Wiśniowiec” — 8.49.
 9. Szkuclarek J. ŁKS „Wiśniowiec” — 8.23.
 10. Hoffmank A. „Chemia” — 8.14.

- PIĘCIOBOJE**
1. Peskówna J. ŁKS „Wiśniowiec” — pkt. 165.
 2. Słomczewska J. „Wiśniowiec” — pkt. 124.
 3. Matera M. „Wiśniowiec” — pkt. 107.
 4. Dobrzyński A. „Spójnia” — pkt. 96.

Dziś mecz bokserski Bawelna-Ogniwo

W dniu dzisiejszym, to jest wtorek, dnia 6 grudnia 1949 r. o godzinie 19-iej w hali sportowej Zrzeszenia Sportowego Wiśniowiec, odbędzie się mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Kl. B pomiędzy liderem tabeli Bawelna a Ogniwem. Spotkanie zapowiada się interesujące.

Sezon zimowy w Republice Estońskiej

MOSKWA (obsł. wł.). — W Estonii rozpoczął się sezon zimowy. Narciarze i łyżwiarze rozpoczęli praktyczne treningi w terenie, przygotowując się do imprez nadchodzącego sezonu. Najbliższą z nich będzie masyw narciarski bieg na przełaj, organizowany przez Komsoomel i Związek Zawodowy. Weźmie w nim udział ok. 10 tys. robotniczej młodzieży miejskiej i wiejskiej.

W mistrzostwach narciarskich Estonii uczestniczyć będzie 200 zawodników, podczas gdy w hokejowych mistrzostwach Republiki weźmie udział ponad 30 drużyn. Po raz pierwszy w tym sezonie wystąpią sportowcy wiejscy. 180 czołowych narciarzy kolchoźników i 4 tys. łyżwiarzy wiejskich przygotowuje się do udziału w wiejskich mistrzostwach Republiki.

Spotkania międzyokręgowe zostały zmniejszone. W opracowaniu przez PZPN natomiast znajdują się rozgrywki o Puchar Polski, które rozpoczyna się w przyszłym roku. Rozgrywki rozłożone będą na dwa lata: w przyszłym roku rozpoczyna się pod koniec kwietnia. Uczestniczyć w nich będzie około 4 tys. drużyn, w tym zespoły klub sportowych i LZS-ów. Aby jednak nie pozbawiać słabszych okręgów oglądania piłki nożnej na dobrym poziomie, w dniach meczów międzyokręgowych będą tam orga-

W Łodzi zakończony został w tych dniach pierwszy kurs dla sanitariuszy sportowych. Na zdjęciu uczestnicy kursu ze swymi wykładowcami.

Polacy przegrali po zaciętej walce

POZNAŃ (Obsł. wł.). — Trzeci międzypaństwowy mecz zapasniczy Czechosłowacja — Polska zakończył się ponownym zwycięstwem reprezentacji Czechosłowacji w stosunku 5:3.

Poszczególne walki stały na dobrym poziomie i dostarczyły liczenie zebranym widzom dużo emocji. Zawodnicy polscy wytrzymali walki kondycyjnie, a brak techniczne na drabnieli wielką ambicją i wolą zwycięstwa. Najlepszym zawodnikiem Polski był Tobola, który w sposób wyraźny pokonał na punkty Snięty — trzykrotnego reprezentanta Czechosłowacji.

Obok niego wyróżnić należy młodego Sznajdera w wadze muszej, który wygrał jednogłośnie na punk-

„Spójnia” ale... gdańska na czele ligi koszykowej

P o niedzielnych rozgrywkach tabela ligowa koszykówki przedstawia się następująco:

	pkt. st. koszy
1) „Spójnia” (Gdańsk)	5:1 255:201
2) „Związkowiec-Warta”	5:1 277:258
3) „Spójnia” (Łódź)	4:1 287:236
4) „Kolejarz” (Poznań)	4:2 274:241
5) AZS (Warszawa)	3:1 253:121
6) „Gwardia” (Kraków)	3:2 208:175
7) „Wiśniowiec” (Łódź)	2:2 211:202
8) „Cracovia”	1:3 161:189
9) AZS (Kraków)	2:4 204:248
10) „Stal” (Świętochł.)	1:4 228:285
11) „Kolejarz” (Ostrów)	2:5 184:286
12) „Kolejarz” (Toruń)	0:6 222:271

Węgry - CSR w hoksie 10:6

BUDAPESZT (obsł. wł.). — W międzynarodowym meczu pięciarciskim, reprezentacja Czechosłowacji przegrała z Węgrami 6:10. Z zawodników Czechosłowacji zwycięstwa odnieśli: Majdloch — w muszej, Petrina — w lekkiej i Torma — w półśredniej.

GŁOS
Organ Łódzkiego Komitetu i Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Redaguje: **KOLEGIUM REDAKCYJNE.**

Telefony:
Redaktor naczelny 216-14
Zastępca red. naczelnego 218-23
Sekretarz odpowiedzialny 219-05
Dział partyjny 234-23

Dział korespondentów robotniczych i chłopskich oraz redaktorów gazetek świątecznych 218-42
Dział muzealny 222-22
Dział miejsc i sportowy 254-21
Dział ekonomiczny 218-11
Dział fabryczny 216-19
Dział rolny 254-21

Redakcja nocna 172-31

Kolportaż:
Łódź, Piotrkowska 70, tel. 222-22
Administracja 238-42
Dział ogłoszeń: Łódź, Piotrkowska 55, tel. 111-50 i 114-75

Wydawca RSW „Prasa”
Adr. Red.: Łódź, Piotrkowska 55, III-cie piętro.
Druk. Zakł. Graf. RSW „Prasa”
Łódź, ul. Zwirki 17, tel. 206-42.

12 Niebezpieczny ZBIEC

Obok przejeżdżali sahibowie, w lektykach, dwukółkami i na arabskich rumakach. Nie patrzyli na nikogo, mieli niedobre, dumne twarze, jakby cały ten kraj — nie tylko ziemia, ale powietrze i niebo — do nich należały. Widocznie całe Indie, wszystko złoto Indii, ziemia i ludzie, jedwab, ryż i perły, wszystko należało do nich.

„Cały świat należy do nas — mówili te pyszne twarze — a wy brudni Hindusi, jesteście niewolnikami! Wasza rzecz — to nosić nas w lektykach, naniżać nasze dzieci, uprawiać dla nas ryż, bawełnę, kopać ziemię, poganiać wielbłądy i śpiewać, żebrząc i zdychać z głodu...”

Lela znalazła porzuconą przez kogoś główkę kukurydzy i zjadła ją całą z ziarnami i z gładem. Nauczyła się odróżniać mrówek jadalne od trujących, wybierała je na dłoń i jadła. Ciężko jej było na sercu, mąciło się w głowie z głodu, nogi ugięły się od forsownego marszu.

Wlokła się tak jeszcze dzień, jeszcze dwa... Jak we śnie szła obok wielkiego stawu, obok zielonych sztachet jakiegoś ogrodu. Nie wiedziała, że to są już okolice Kalkuty.

Zatrzymała się przy zielonym płocie. Ogród był przepiękny: przezroczyście basen, kwiaty, zielone liście platanów. Duży biały dom krył się w cieniu drzew. Na ławce przy płocie siedział chłopiec, wytopny, ubrany w białą kurtkę z niebieskim, atlasowym kołnierzem. Ale to, co chłopiec trzymał w ręku, było piękniejsze od ogrodu, kwiatów i fontanny! Lela wpila się wzrokiem w reke

chłopca, który trzymał w niej tartinkę — wielki kawał zimnego mięsa między dwiema kromkami chleba!

— Daj! — krzyknęła, zapomniawszy o przestrozach Kansa-macha.

Chłopiec obrócił się i wrzasnął ze strachu. Ujrzał oczy Leli.

— Masz! — powiedział. Oddał jej chleb i mięso. Potem pobiegł do domu i przyniósł duży kawał ciasta.

— Jeszcze! — mówiła Lela. — Jestem bardzo głodna.

Chłopiec skinął głową.

— Hindusi zawsze są głodni — powiedział i przyniósł jej jeszcze ciasta.

— Teraz spać — powiedziała Lela.

W ogrodzie za płotem był cień. Lela przelazła przez sztachety, położyła się w cieniu i natychmiast zasnęła.

Chłopiec pobiegł do domu.

— Mamo, w naszym ogrodzie leży dziewczynka — powiedział — Duża, ładna, tylko bardzo chuda. Czy nie możnaby jej zostawić u nas?

Pani Pemberton wyszła do ogrodu.

— Jakiś ty dobry, Freddie! Tak ci żal wszystkich! Zbudziła dziewczynkę i przyjrzała się jej uważnie. Malownicze łachmany zamiast sukienki, wspaniałe warkoczki, biała sari, zarzucona na kształtne czoło...

— Ładna dziewczynka! — orzekła.

Lela, zrozumiała wszystko, co powiedziała mem-sahib i bardzo rozgniewała się na nią. Wzięto ją do domu, jako pomocnicę nianki młodszego dziecka.

Malenka Betsy spała cały dzień w kołysce, pod białym muslinem. Lela przynosiła ciepłą wodę do kąpienia Betsy, odświeżała glinianą podługę pachnącą esencją i kiedy nianka i mamka zasypiały, trzymała sznur wielkiego wachlarza ustawionego nad kołyską.

Lela była zręczna i pojętna. Wkrótce otrzymała koronkowy fartuszek i została przydzielona do paradywnych pokojów.

Gospodarz domu, mister Pemberton, był to człowiek wysoki, z dużym nosem i gromkim głosem. Cały dzień chodził ciężkim

krokiem po gabinecie i głośno dyktował sekretarzom listy handlowe.

— Ryż, ryż, ryż — słyszała Lela. — Pięćset worków ryżu do Bristolu, dwa tysiące do Kopenhagi...

Mister Pemberton handlował ryżem, bengalskim ryżem, najlepszym na świecie. Okręty załadowane indyjskim ryżem, odchodziły do wszystkich portów europejskich.

— Sto tysięcy cetnarów sprzedano w zeszłym roku — słyszała Lela. sto dwadzieścia pięć w bieżącym...

Pół Bengalu możnaby wykarmić tym ryżem, który wywoził jej pan.

Wokół domu chodził głodny ludzie, przy płocie zatrzymywali się żebracy. Prosilili o chleb. Gospodyni była dobra, dawała im jałmużnę. Pan kręcił głową.

— Hindusi są zawsze głodni — mówił.

Wkrótce synowi gospodarzy przywieziono w podarunku lalkę z Bombaju. Ujrzawszy ją, Lela zbladła: ten sam staruch! Lalka fakir była artystycznie uszyta z jedwabnych gałąnków. Wysoka czapka, haczykowaty nos, pstrę łachmany... Gdy pociągnęła się go za sznurek, fakir podnosił rękę.

Frieddie był uszczęśliwiony. Lela dwie noce nie spała. Straszny starzec z podniesioną ręką wciąż stał jej przed oczami. Wstała w nocy, przekradła się do pokoju dzieciennego, wzięła lalkę i wyniosła do ogrodu. Tu zasyłała się w dalekim kącie, odwręła lalce-fakirowi ręce, nogi i głowę — i zakopała w różnych miejscach. Schwytano ją w ogrodzie i przyprowadzono do pana.

Freddie rzucił się po podłodze i wrzeszczał.

— Moja lalka! Moja lalka!... Wszyscy służący zebrali się w pańskich pokojach. Pani obrażała się głośno. Pan wyszedł w szlafroku do jadalni. Marszczył się z obrzydzenia: — Lela ukradła lalkę młodego sahibal!... Sięgnęła po rzecz, należącą do obywatela brytyjskiego!...

Tego samego ranka zarządowano Lele do więzienia.

d. c. n.